

УДК 811.111'373.21:712

**Петровська А. Ю.,
студентка,
Національний університет «Запорізька політехніка»**

**Кузнєцова І. В.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри «Іноземна філологія та переклад»,
Національний університет «Запорізька політехніка»**

**АНГЛОМОВНА ТЕРМІНОСИСТЕМА
ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ:
СТРУКТУРА, СЕМАНТИКА, СУЧАСНА ДИНАМІКА**

Ландшафтний дизайн – це більше, ніж озеленення територій, це справжнє мистецтво і наука про формування довкілля.

Слід зазначити, що терміносистема ландшафтного дизайну включає як однокомпонентні, так і багатокомпонентні найменування фахових понять [2, с. 107].

Варто зауважити, що серед простих термінів галузі вирізняють питомі (корінні) та запозичені лексеми. Питомі непохідні слова успадковані з давньоанглійської мови і зазвичай називають базові природні об'єкти: *hedge* (жива огорожа), *tree* (дерево), *wood* (ліс) тощо. Натомість значна частина непохідної лексики має іншомовне походження і була свого часу інтегрована в англійську. Так, ключові

для садово-паркового мистецтва поняття прийшли з французької мови: *park* (парк, з фр. *parc*), *garden* (сад, з старофр. *jardin*), *terrace* (тераса, з фр. *terrasse*), *boulevard* (бульвар, з фр. *boulevard*). Базове слово *landscape* теж з'явилося в англійській як запозичення (нідерландське *landschap*, «краєвид»), закріпившись у назві самої дисципліни [1, с. 171].

Англомовна термінологія ландшафтного дизайну структурно різноманітна. Не можна оминати увагою, що окрему групу становлять багатослівні терміни-словосполучення. Це складені найменування на кшталт *landscape architecture* (ландшафтна архітектура), *urban park* (міський парк), *flower bed* (квітник), які уточнюють поняття через поєднання означального та означуваного слова. Багатокомпонентні фрази дозволяють відобразити тонкі змісти, наприклад: *soil stabilization plan* (план закріплення ґрунту), *green infrastructure* (зелена інфраструктура), *rain garden* (дощовий сад – елемент дренажної системи). До того ж, у фаховому обігу присутні аббревіатури і умовні скорочення, що економлять мовні зусилля. Скажемо, поширені *CAD* (*Computer-Aided Design*) для позначення комп'ютерного моделювання ландшафту чи *GIS* (*Geographic Information System*) для геоінформаційних систем, які стали невід'ємним інструментом сучасного проектувальника.

Терміносистема ландшафтного дизайну цікава не лише різноманітністю форм, а й змістовими відношеннями між одиницями. Зокрема, для неї характерні явища синонімії та антонімії, які загалом небажані в термінології, але фактично існують. Наприклад, одне поняття може називатися по-різному історично або в різних професійних традиціях. У англійській мові паралельно вживаються терміни *porch* і *terrace* – обидва означають відкриту терасу біля будинку, хоча перше слово германського походження, а друге – романського. Подібні терміни-дублети виникають унаслідок запозичення: іншомовний варіант співіснує з питомим або давно освоєним [2, с. 108].

Нерідко використовується антонімічний префікс, що надає терміну зворотного змісту. У такий спосіб формуються пари на кшталт *formal garden* – *informal garden* (регулярний vs пейзажний сад) чи *-symmetry* – *-asymmetry* (симетрія vs асиметрія в композиції). Префікс *non-*продуктивно утворює протилежність: *planting* (озеленення) – *non-planting* (відсутність озеленення ділянки). До антонімів з різними коренями можна віднести пару *drainage* – *bogginess* (осушення – заболоченість ґрунту), що відображає протилежні підходи до водного режиму території.

Варто додати, що окремі загальномовні слова набули в межах цієї терміносистеми вузького спеціального значення. Такий процес термінологізації спостерігається, наприклад, зі словом *fabric*, яке у широкому вжитку значить «тканина», а у ландшафтному дизайні *fabric* описує структуру (тканину) насаджень у просторі парку. Подібно, *canvas* – це не лише полотно художника, а й метафора для відкритого ландшафту як «полотна» для дизайнера.

Слід наголосити, що терміносистема ландшафтного дизайну перебуває в стані безперервного розвитку. З'являються нові концепції, а разом із ними й нові терміни. В останні десятиліття англійська мова збагатилася поняттями *softscaping* (означає використання рослинності та природних матеріалів у проєкті) та *xeriscaping* (водозберігаючий підхід до озеленення посушливих територій) [3, с. 46]. Ці терміни виникли у кінці ХХ ст. для опису сучасних екологічних трендів і швидко набули популярності серед фахівців, поширившись на міжнародному рівні. Так, в Україні їх теж уживають професіонали: дослідниця К. Максименко відзначає активне запозичення англійських понять на кшталт *softscape*, *brownfield* у мовленні ландшафтних дизайнерів, що сприяє інтеграції світового досвіду [1, с. 173].

Отож, попри стрімке зростання цифрових технологій, терміносистема ландшафтного дизайну залишається однією з найпластичніших серед фахових лексичних систем. Вона реагує на зміни у способах мислення, уявленнях про екологічну безпеку, у вимогах до міського простору.

Література

1. Кузнєцова І. В. Семантична трансформація англійських термінів ландшафтного дизайну. *Наукові записки НаУ «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2016. № 2 (70). С. 170–174.
2. Кузнєцова І. В. Структурні особливості утворення англійських термінів ландшафтного дизайну. *Наукові записки НаУ «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2015. Вип. 59. С. 107–109.
3. Максименко К. Запозичення термінів «*softscaping*» та «*xeriscaping*» у дискурсі «ландшафтний дизайн» на початку ХХІ сторіччя. *Збірник наукових статей ДТЕУ*. 2023. № 1. С. 44–47.